

Asia: VN/2160/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi oppivelvollisuuslain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Kysymykset lausunnon antajille

Millaisia huomioita teillä on oppivelvollisuuslakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Esityksen mukaan lakia muutettaisiin siten, että sekä yhteishaussa että jatkuvassa haussa oppivelvolliset hakijat tulee ensisijaisesti valita opiskelijaksi tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen tai ammatilliseen koulutukseen. Eli heille annettaisiin etusija. Muut hakijat valittaisiin vasta tämän jälkeen hakujärjestyksessä.

Pidämme muutosesitystä hyvänä ratkaisuna. Se tukee nuorten, perusopetuksen päättäneiden ja oppivelvollisten koulutuspolkuja kohti tutkintotavoitteista koulutusta ja todennäköisesti vähentää osoitusten määrää. Ongelmaksi jää nuorten aikuisten, ilman toisen asteen tutkintoa olevien mahdollisuus päästä koulutukseen sekä tuvan aikana 18 vuotta täyttävien jatkopolku. Siksi tulisi harkita opiskelijaksiottoa koskevaan kohtaan kirjausta, joka jättäisi koulutuksen järjestäjälle mahdollisuuden kohdentaa hakuja valintakriteerein.

Millaisia huomioita teillä on tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta annettuun lakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Luonnoksessa todetaan, että laissa ei voida säätää tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen erillistä kielitaitovaadetta. Näemme, että kielitaitovaadetta ei tule olla, sillä tutkintokoulutukseen hakeutuu oppivelvollisia nuoria, joilla kielitaito ei ole vielä kehittynyt (esim. nuoret ukrainalaiset). Kielitaito vahvistuu tuva-koulutuksen aikana ja tutkintokoulutukseen siirtymisestä on hyviä kokemuksia. Tutkintokoulutuksessa tarjotaan esim. oppimisen tukea ammatillisessa kielen kehittämisessä.

Luonnoksessa esitetään, että oppivelvolliselle nuorelle olisi mahdollista suorittaa oppivelvollisuutta kahden kuukauden ajan työpajatoiminnassa, silloin kun nuori on vaille opiskelupaikkaa perusopetuksen päättymisen jälkeen, nuori katsotaan eronneeksi opinnoistaan tai nuoren opiskeluoikeus on peruutettu ammatillisesta koulutuksesta annetun lain nojalla. Esityksessä asuinkunta, saadessaan ilmoituksen oppivelvollisesta, voisi ohjata oppivelvollisen hakeutumaan nuorten työpajatoimintaan suorittamaan oppivelvollisuutta siksi aikaa, kunnes tälle löytyy

opiskelupaikka, kuitenkin enintään kahden kuukauden ajaksi. Kahden kuukauden ohjausjakson jälkeen nuori hakeutuisi tutkintokoulutukseen tai TUVA koulutukseen, johon nuori voidaan myös osoittaa. Pidämme tätä esitystä hyvänä ohjauksen ja tuen muotona oppivelvollisille nuorille. Nuoren henkilökohtainen (palvelu)ohjaus tukee nuoren siirtymää joko tutkintokoulutukseen tai TUVA-koulutukseen. Kahden kuukauden aikarajaa voisi pidentää puoleen vuoteen ja työpajajakson pituus ratkaistaisiin tapauskohtaisesti. Tiivis yhteistyö TUVA- koulutuksen toteuttajan ja alueellisen pajatoimintojen kanssa tukee nuoren oppivelvollisen polkua.

Luonnoksessa esitetään, että tutkintokoulutukseen valmentavan koulutuksen lainsäädäntöön ei lisätä erillisenä oppimisen tukea, vaan tuvakoulutus nähdään oppimisen tukena. Näkökulma on oikea: TUVA- koulutus on kokonaisuudessaan oppimisen tukea. Toki tulee huomioida, että opiskelijan suorittaessa ammatillisia tutkinnon osia, on hänellä tuvakoulutuksen perusteiden mukaisesti oikeus oppimisen tukeen näissä opinnoissa.

Millaisia huomioita teillä on perusopetuslakiin, ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiin ja lukiolakiin liittyvistä muutosehdotuksista?

Perusopetuksesta siirtyvien nuorten luku-, kirjoitus- ja laskutaitojen vahvistamiseen on käytettävä yhä enemmän aikaa, ja oppimisen tuen tarpeet ovat entistä moninaisempia, mikä haastaa ammatillisen koulutuksen järjestäjiä. Lisäksi tämä vaikeuttaa tarvittavan ammattiosaamisen omaksumista tutkintojen perusteiden mukaisesti, ja sen myötä mahdollisuuksia siirtyä työelämään.

Esityksen tavoite yhtenäisistä arviointikriteereistä on tärkeä keino varmistaa tasalaatuisempi osaamisen arviointi ja opiskelijoiden kyvykkyys hahmottaa omaa osaamistaan realistisesti. Toimeenpanoon tulee varata riittävä rahoitus.

Taipale Maria
Raision seudun koulutuskuntayhtymä